

Sygn. akt VI U 936/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	stażysta Michał Maśnik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 marca 2016 r. w S.

sprawy B. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania B. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 22 września 2015 roku znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż po przeliczeniu kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego dla B. C. (1) wynosi 419.578,48 złotych (czteryście dziewiętnaście tysięcy pięćset siedemdziesiąt osiem złotych i czterdzieści osiem groszy), a wysokość emerytury B. C. (1) od 1 maja 2015 roku wynosi 1947,61 złotych (jeden tysiąc dziewięćset czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt jeden groszy);

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;

III. stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji w niniejszej sprawie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 września 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przeliczył B. C. (1) od dnia 1 maja 2015 r., tj. od daty wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015 r. poz. 552), emeryturę. Przeliczenia emerytury dokonano w związku z przeliczeniem wysokości zwaloryzowanego kapitału początkowego. W decyzji wskazano, że po przeliczeniu kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego przyjętego do obliczenia emerytury wyniosła 404.365,58 zł, zaś wyliczona ponownie emerytura - 1912,87 zł.

B. C. (1) odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i wskazując, że niezrozumiałym jest dla niej dlaczego aktualnie na potrzeby wyliczenia wysokości należnej jej emerytury przyjęto kwotę zwaloryzowanego kapitału

początkowego w wysokości 404.365,58 zł, podczas gdy w wydanej w 2013 roku pierwszej decyzji przyznającej jej prawo do emerytury, na potrzeby wyliczenia wysokości emerytury przyjęto kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 416.478,13 zł. Ubezpieczona zwróciła przy tym uwagę, że w związku z wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 5 marca 2015 r. organ rentowy dokonał przeliczenia jej kapitału początkowego, uwzględniając okresy sprawowania opieki nad dziećmi przy zastosowaniu nowego przelicznika 1,3 za każdy rok (zamiast dotychczasowego 0,7%). Oznacza to jej zdaniem, że wysokość emerytury powinna być wyższa od dotychczasowej, tymczasem w jej przypadku przeliczenie spowodowało obniżenie wysokości kapitału początkowego.

Dodatkowo na rozprawie w dniu 10 grudnia 2015 r. ubezpieczona wskazała, że ma zastrzeżenia również do długości przyjętego przez ZUS okresu nieskładkowego. W tym zakresie zauważyła, że w decyzji z dnia 15 września 2015 r. organ rentowy do wyliczenia emerytury przyjął 52 miesiące nieskładkowe, mimo że wcześniej dokonano przeliczenia tych okresów na potrzeby wyliczenia kapitału początkowego. Nadto ubezpieczona oświadczyła, że wnosi o objęcie niniejszym postępowaniem wszystkich decyzji wydanych przez ZUS we wrześniu 2015r. tj. z dnia 8, 15, 16, 21 i 22 września 2015 r.

Na rozprawie w dniu 10 marca 2016 r. ubezpieczona dodatkowo wskazała, że w jej ocenie ZUS dokonał niewłaściwej waloryzacji kapitału początkowego, gdyż nie wziął pod uwagę kwartalnych wskaźników waloryzacji, nadto skoro na emeryturę przeszła w grudniu 2012 r., to powinien zostać zastosowany wskaźnik waloryzacji z IV kwartału, a nie III kwartału 2012 r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości, wskazując iż w związku ze złożeniem przez B. C. wniosku o przeliczenie świadczenia z uwzględnieniem korzystniejszego przelicznika okresów opieki nad dziećmi przeprowadzono weryfikację prawidłowości dotychczasowego sposobu obliczania świadczenia. Ustalono wówczas, że przy wydawaniu w dniu 24 stycznia 2013r. pierwszorazowej decyzji przyznającej ubezpieczonej emeryturę od dnia 18 grudnia 2012 r. nieprawidłowo zastosowano regulację art. 185 ustawy emerytalnej, w wyniku czego wyliczając wartość kapitału początkowego przyjęto niewłaściwą różnicę pomiędzy powszechnym wiekiem emerytalnym, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę. Do wyliczenia kapitału początkowego przez pomyłkę przyjęto wiek emerytalny 61 lat 8 miesięcy, tymczasem w momencie przechodzenia ubezpieczonej na emeryturę powszechny wiek emerytalny dla kobiet wynosił jeszcze 60 lat. Mając powyższe na uwadze organ rentowy zauważając swój błąd, dokonał obecnie przeliczenia wysokości kapitału początkowego przy przyjęciu prawidłowej różnicy pomiędzy powszechnym wiekiem emerytalnym, a faktycznym wiekiem przejścia ubezpieczonej na emeryturę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 stycznia 2002 r. B. C. (1) – urodzona w dniu (...) - złożyła w organie rentowym wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

W dniu 7 maja 2002r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wydał decyzję o ustaleniu dla B. C. (1) kapitału początkowego. W decyzji tej ustalono, że podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 1.122,00 złotych. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1989r. do 31 grudnia 1998 r., ustalając że wwpw wynosi 91,90%.

Długość przebytych okresów składkowych uwzględniono w wymiarze 19 lat i 7 miesięcy (235 miesięcy), zaś nieskładkowych – 3 lat i 8 miesięcy (44 miesiące).

W decyzji wskazano, że współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł w przypadku ubezpieczonej 80,12%.

Wskazano również, że średnie dalsze trwanie życia – wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wynosi 209 miesięcy.

Wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. ustalono na kwotę 114.795,34 zł.

Niesporne, a nadto dowody: wniosek – k. 1 plik (...); decyzja z 7.05.2002r wraz z załącznikiem – k. 18-21 plik (...).

Decyzją z dnia 9 sierpnia 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ustalili ponownie wartość kapitału początkowego dla B. C., jako podstawę wskazując otrzymanie nowych dowodów mających wpływ na wysokość kapitału początkowego.

Organ zweryfikował ustaloną długość okresów ubezpieczenia. Okresy składkowe zostały uwzględnione w wymiarze 21 lat, 9 miesięcy i 17 dni (261 miesięcy), nieskładkowe w łącznym wymiarze 1 rok i 7 miesięcy (19 miesięcy), w tym 10 miesięcy i 3 dni sprawowania opieki nad dziećmi i 8 miesięcy i 27 dni pozostałych okresów nieskładkowych.

Wysokość podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy uwzględniono w dotychczasowym wymiarze. W dotychczasowym wymiarze (ustalonym decyzją z dnia 7 maja 2002 r. o ustaleniu kapitału początkowego) przyjęto również wysokość współczynnika proporcjonalnego do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wskazując, że wynosi on 80,12%. Średnie dalsze trwanie życia przyjęto na 209 miesięcy.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 117.982,59 zł.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja z 9.08.2010 r. – k. 28 plik (...).

Decyzją z dnia 21 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z urzędu zgodnie z ustawą z dnia 28.07.2011 r. o zmianie ustawy emerytalnej ustalili ponownie wartość kapitału początkowego.

Organ zweryfikował wysokość współczynnika proporcjonalnego do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego, wskazując, że wynosi on 80,78 %.

Wysokość podstawy wymiaru kapitału początkowego nie uległa zmianie, podobnie jak długość udowodnionych okresów składkowych (21 lat, 9 miesięcy i 17 dni (261 miesięcy)) oraz nieskładkowych (1 rok 7 miesięcy (19 miesięcy), w tym 10 miesięcy i 3 dni sprawowania opieki nad dziećmi i 8 miesięcy i 27 dni pozostałych okresów nieskładkowych).

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 118.385,96 zł.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja z 21.01.2013 r. – k. 31-32 plik (...).

W listopadzie 2012 r. B. C. (1) złożyła w ZUS O/S. wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury po ukończeniu 55 roku życia.

Niesporne, a nadto dowody - wniosek o emeryturę – k. 1-3 plik II akt rentowych.

Decyzją z dnia 24 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. – wobec nabycia przez ubezpieczoną prawa do emerytury od dnia 18 grudnia 2012 r. – przeliczył i ponownie ustalił jej kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 r., jako podstawę wskazując art. 185 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Organ rentowy wskazał, że na podstawie powołanego przepisu wartość kapitału początkowego podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresu składkowego okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę. Okres składkowy obliczony przez ZUS na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej wyniósł 80 miesięcy.

Na potrzeby przeliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął, że:

- „zwykły” wiek emerytalny ubezpieczonej to 61 lat i 8 miesięcy,

- wiek ubezpieczonej w dacie nabycia prawa do emerytury wyniósł 55 lat.

Różnica pomiędzy tak ustalonym wiekiem emerytalnym, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę wyniosła 80 miesięcy

Kapitał początkowy po przeliczeniu wyniósł 138.694,49 zł.

Powyzsza decyzja uprawomocniła się.

Obliczając wartość kapitału początkowego organ rentowy dokonał wyliczenia matematycznego wg następującego wzoru:

$$1) \underline{293,01 \text{ zł} \times 80,78 \% = 236,69 \text{ zł}}$$

$$2) \underline{(261 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3 \%)} : 12 \times 1122 \text{ zł} + (80 \text{ miesięcy składkowych obliczonych na podstawie art. 185} \times 1,3 \%): 12 \times 1122 \text{ zł (ustalona podstawa wymiaru kapitału)} = \text{łącznie } 414,47 \text{ zł}$$

$$3) \underline{(19 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%)} : 12 \times 1122 \text{ zł} = 12,45 \text{ zł}$$

łącznie 663,61 zł.

$$\underline{663,61 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 138.694,49 \text{ zł}}$$

Niesporne, a nadto dowody: decyzja z 24.01.2013 r. – k. 34 plik (...); wyliczenie – k. 33 plik (...).

Decyzją z dnia 8 lutego 2013 r. organ rentowy przyznał B. C. od dnia 18 grudnia 2012r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego emeryturę obliczoną zgodnie z zasadami określonymi w art. 183 ustawy emerytalnej, tj. 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, tj. 688,61 zł i 65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, tj. 1113,82 zł. Wyliczona emerytura wyniosła 1802,44 zł plus deputat węglowy kolejowy.

Ustalając wysokość emerytury na podstawie art. 53 organ rentowy do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 lat kalendarzowych z lat 1999-2008. Tak obliczony wwpw wyniósł 92,84%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wwpw przez kwotę bazową 2974,69 zł wyniosła 2761,70 zł.

Organ rentowy na potrzeby wyliczenia emerytury na podstawie art. 53 uwzględnił w stażu ubezpieczeniowym B. C. 32 lata, 7 miesięcy i 14 dni okresów składkowych (391 miesięcy), które przeliczył przy zastosowaniu wskaźnika 1,3 % i 4 lata 4 miesiące i 27 dni (52 miesiące) miesiące dni okresów nieskładkowych, które przeliczył przy zastosowaniu wskaźnika 0,7%. Obliczając wysokość emerytury organ rentowy dokonał wyliczenia matematycznego wg następującego wzoru: część socjalna: $24\% \times 2974,69 \text{ zł} (=713,93 \text{ zł})$ + część zależna od okresów ubezpieczenia: $[(391 \times 1,3\%):12 \times \text{podstawa wymiaru } 2761,70 \text{ zł} (=1169,86 \text{ zł})] + [(52 \times 0,7\%):12 \times \text{podstawa wymiaru } 2761,70 \text{ zł} (=83,68 \text{ zł})]$

Wysokość tak wyliczonego świadczenia wyniosła 1967,47 zł.

Podstawę obliczenia emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji (98.794,58zł) oraz kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego (416.478,13 zł). Wartość wyjściowa kapitału początkowego według decyzji z dnia 24 stycznia 2013 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego.

Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (300,70 miesięcy). Emerytura wyliczona zgodnie z art. 26 wyniosła 1713,58 zł.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja z 8.02.2013 r. – k. 21-22 plik II akt rentowych.

W dniu 29 maja 2015 r. B. C. złożyła w ZUS O/S. wniosek o przeliczenie kapitału początkowego w związku ze zmianą ustawy emerytalnej dotyczącą przeliczania okresów sprawowania opieki nad dziećmi.

Niesporne, a nadto dowód: wniosek – k. 37 plik (...).

Organ rentowy przy rozpoznawaniu wniosku ubezpieczonej z maja 2015 r. dostrzegł, że wydając w dniu 24 stycznia 2013 r. decyzję o przeliczeniu kapitału początkowego na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej popełnił błąd w zakresie przyjętego powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczonej. Do wyliczenia kapitału początkowego wobec zastosowania niewłaściwego kalkulatora przyjęto wiek emerytalny 61 lat i 8 miesięcy, podczas gdy w momencie przechodzenia ubezpieczonej na emeryturę (tj. w dniu 18.12.2012 r.) powszechny wiek emerytalny dla kobiet wynosił 60 lat.

Z uwagi na powyższe organ rentowy decyzją z dnia 8 września 2015 r. z urzędu skorygował wysokość kapitału początkowego obliczonego na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej, ustalając go ponownie z zastosowaniem właściwego kalkulatora dla osób nabywających uprawnienia do wcześniejszej emerytury do końca 2012 r., gdzie powszechny wiek emerytalny dla kobiety wynosił 60 lat. Po korekcie faktyczna różnica pomiędzy wiekiem emerytalnym (60 lat), a wiekiem przejścia na emeryturę w przypadku ubezpieczonej wyniosła 5 lat (60 miesięcy).

Kapitał początkowy po weryfikacji powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczonej wyniósł 133.628,33 zł.

Niesporne, a nadto dowody: decyzja z 8.09.2015 r. – k. 36 plik (...); rejestracja nowego zgłoszenia – k. 38-40 plik (...).

W związku z ponownym ustaleniem wysokości kapitału początkowego organ rentowy wydał w dniu 15 września 2015 r. także decyzję, którą z urzędu przeliczył wysokość należnej ubezpieczonej emerytury od dnia 1 października 2015 r.

Wysokość emerytury w części obliczanej na podstawie art. 53 organ rentowy pozostawił w dotychczasowej wysokości (1967,47 zł).

Ponownie dokonano natomiast wyliczenia emerytury w części obliczanej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, uwzględniając przy wyliczaniu wysokości świadczenia kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 401.265,26 zł (przy przyjęciu jako wartości wyjściowej kapitału początkowego według decyzji 8 września 2015 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego). W pozostałym zakresie przyjęto dotychczasowe wartości. Emerytura wyliczona zgodnie z art. 26 po przeliczeniu wyniosła 1662,99 zł.

Wyliczona emerytura wyniosła 1769,55 zł (tj. 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej tj. 688,61 zł i 65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej tj. 1080,94 zł); po waloryzacji od 1.03.2015 r. – 1905,78 zł.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja z 15.09.2015 r. – k. 26 plik II akt rentowych

Następnie, decyzją z dnia 16 września 2015 r. organ rentowy rozpoznał wniosek ubezpieczonej z 29 maja 2015 r. i ponownie ustalił wartość kapitału początkowego B. C. na dzień 01 stycznia 1999 roku. Organ rentowy zweryfikował sposób wyliczenia wysokości kapitału, dokonując przeliczenia uwzględnionych okresów sprawowania opieki nad dziećmi (10 miesięcy i 3 dni - 10 miesięcy) przy uwzględnieniu treści przepisu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej, tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok (zamiast dotychczasowego 0,7%).

Tak ustalony na dzień 1.01.1999 r. kapitał początkowy B. C. wyniósł 119.418,42zł.

Obliczając wartość kapitału początkowego organ rentowy dokonał wyliczenia matematycznego wg następującego wzoru:

1. $293,01 \text{ zł} \times 80,78 \% = 236,69 \text{ zł}$,
2. $(261 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3 \%) : 12 \times 1122 \text{ zł} = 317,30$
3. $(10 \text{ miesięcy nieskładkowych – opieka nad dziećmi}) \times 1,3 \%) : 12 \times 1122 \text{ zł} = 12,12$
4. $(8 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1122 \text{ zł} = 5,27 \text{ zł}$

łącznie $571,38 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 119.418,42 \text{ zł}$.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja z 16.09.2015 r. – k. 42-43 plik (...).

Następnie, decyzją z dnia 21 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. dodatkowo przeliczył kapitał początkowy B. C. z uwzględnieniem art. 185 ustawy emerytalnej. Okres składkowy obliczony przez ZUS na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej wyniósł 60 miesięcy. W decyzji wskazano że różnica pomiędzy wiekiem emerytalnym (65 lat), a wiekiem przejścia na emeryturę w przypadku ubezpieczonej wynosi 5 lat (60 miesięcy).

Kapitał początkowy po przeliczeniu wyniósł 134.660,79 zł.

Obliczając wartość kapitału początkowego organ rentowy dokonał wyliczenia matematycznego wg następującego wzoru:

1. $293,01 \text{ zł} \times 80,78 \% = 236,69 \text{ zł}$,
2. $(261 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3 \%) : 12 \times 1122 \text{ zł} + (10 \text{ miesięcy nieskładkowych – opieka nad dziećmi}) \times 1,3 \%) : 12 \times 1122 \text{ zł} + (60 \text{ miesięcy składkowych obliczonych na podstawie art. 185x} 1,3 \%) : 12 \times 1122 \text{ zł} = \text{łącznie } 402,35 \text{ zł}$
3. $(8 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1122 \text{ zł (ustalona podstawa wymiaru kapitału)} = 5,27 \text{ zł}$

Łącznie $644,31 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 134.660,79 \text{ zł}$.

Niesporne, a nadto dowody: decyzja z 21.09.2015 r. – k. 46 plik (...); wyliczenie – k. 45 plik (...).

W związku z ponownym ustaleniem wysokości kapitału początkowego organ rentowy wydał także decyzję z dnia 22 września 2015 r., w której przeliczył wysokość należnej ubezpieczonej emerytury od 1 maja 2015 r.

Po przeliczeniu kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego przyjętego do obliczenia emerytury należnej ubezpieczonej wyniosła 404.365,58 zł (przy przyjęciu jako wartości wyjściowej kapitału początkowego według decyzji 16 oraz 21 września 2015 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego).

Wyliczona ponownie emerytura wyniosła 1912,87 zł. Wskazano nadto, że do emerytury przysługuje deputat węglowy kolejowy w kwocie 122,17 zł.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja z 22.09.2015 r. – k. 30 plik II akt rentowych.

Wysokość kapitału początkowego – przy zastosowaniu art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w taki sam sposób, w jaki organ rentowy uczynił to w 2013 r., tj. przy przyjęciu dodatkowych 80 miesięcy stanowiących różnicę pomiędzy przyjętym w 2013 r. wiekiem emerytalnym 61 lat 8 miesięcy, a wiekiem przejścia na emeryturę (55 lat) z uwzględnieniem okresów sprawowania opieki nad dziećmi (10 miesięcy i 3 dni - 10 miesięcy) przy zastosowaniu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej, tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok na dzień 1 stycznia 1999 r., wyniosłaby 139.726,95 zł.

Kapitał wyliczono wg następującego wzoru:

1. $293,01 \text{ zł} \times 80,78 \% = 236,69 \text{ zł}$

2. (261 miesięcy składkowych x 1,3 %) : 12 x 1122 zł + (80 miesięcy składkowych obliczonych na podstawie art. 185x 1,3 %) : 12 x 1122 zł = 414,47 zł

3. (10 miesięcy nieskładkowych – opieka nad dziećmi) x 1,3 %) : 12 x 1122 zł = 12,12 zł

4. (8 miesięcy nieskładkowych x 0,7%) : 12 x 1122 zł (ustalona podstawa wymiaru kapitału) = 5,27 zł

Łącznie 668,55 zł x 209 miesięcy (średnie dalsze trwanie życia) = 139.726,95 zł.

Wysokość zwaloryzowanego kapitału początkowego na dzień przyznania ubezpieczonej emerytury – 18 grudnia 2012 r. wynosiłaby 419.578,48 zł.

Wskaźniki waloryzacji wynoszą za rok 1999 - 115,60 %, za 2000 r. - 112,72%, za 2001 r. - 106,68% , za 2002 r. - 101,90%, za 2003 r. - 102%, za 2004 r. - 103,53%, za 2005 r. - 105,55%, za 2006 r. 106,90%, za 2007 r. - 112,85%, za 2008 r. 116,20%, za 2009 r. - 107,22%, za 2010 r. 103,98%, za 2011 r. – 105,18 %, za I kwartał 2012 r. – 114,05%, w II kwartał 2012 r. – 101,30 %, za III kwartał 2012 r. - 100%.

Sposób wyliczenia waloryzowania kapitału początkowego przedstawiał się następująco:

- za 1999 r. – 139.726,95 zł x 115,60 % (wskaźnik waloryzacji) = 161.524,35 zł,
- za 2000 r.: 161.524,35 zł (zwaloryzowany kapitał z 1999 r.) x 112.72% = 182.070,25 zł,
- za 2001 r.: 182.070,25 zł (zwaloryzowany kapitał z 2000 r.) x 106,68% = 194.232,54 zł,
- 2002 r.: 194.232,54 zł (zwaloryzowany kapitał z 2001 r.) x 101,90% = 197.922,96 zł,
- za 2003 r. 194.232,54 zł (zwaloryzowany kapitał z 2002 r.) x 102% = 201.881,42 zł,
- za 2004 r.: 201.881,42 zł (zwaloryzowany kapitał z 2003 r.) x 103,53% = 209.209,72 zł,
- za 2005 r.: 209.209,72 zł (zwaloryzowany kapitał z 2004 r.) x 105,55% = 220.820,86 zł,
- za 2006 r.: 220.820,86 zł (zwaloryzowany kapitał z 2005r.) x 106,90% = 236.057,50 zł,
- za 2007 r.: 236.057,50 zł (zwaloryzowany kapitał z 2006 r.) x 112,85% = 266.390,89 zł,
- za 2008 r.: 266.390,89 zł (zwaloryzowany kapitał z 2007 r.) x 116,26% = 309.706,05 zł,
- za 2009 r.: 309.706,05 zł (zwaloryzowany kapitał z 2008 r.) x 107,22% = 332.066,83 zł,
- za 2010 r.: 332.066,83 zł (zwaloryzowany kapitał z 2009 r.) x 103,98% = 345.283,09 zł,
- za 2011 r.: 345.283,09 zł (zwaloryzowany kapitał z 2010 r.) x 105,18% = 363.168,75 zł,
- za I kwartał 2012 r.: 363.168,75 zł x 114,05 % = 414.193,96 zł,
- za II kwartał 2012 r.: 414.193,96 zł x 101,30 % = 419.578,48 zł,
- za III kwartał 2012 r.: 419.578,48 zł, x 100% = 419.578,48 zł.

Dowody:

- pismo ZUS z 11.01.2016 r. – k. 22 akt sprawy;
- wyliczenie waloryzacji – k. 23-24 akt sprawy;

- pismo ZUS z 8.02.2016 r. – k. 40-41v akt sprawy.

Przy przyjęciu, że wartość początkowa kapitału początkowego wynosi 139.726,95 zł wysokość należnej ubezpieczonej emerytury wyniosłaby 1809,14 zł (tj. 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, tj. 688,61 zł i 65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej tj. 1120,53 zł), a po waloryzacji od 1 marca 2015 r. -1947,61 zł.

Przy wyliczaniu części emerytury na podstawie art. 26 przyjęto by kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego - 419.578,48 zł plus kwotę zwaloryzowanych składek 98.794,58 zł, podzielone przez dalsze trwanie życia (300,70 miesięcy).

Dowody:

- pismo ZUS z 11.01.2016 r. – k. 22 akt sprawy;

- wyliczenie waloryzacji – k. 23-24 akt sprawy;

- pismo ZUS z 8.02.2016 r. – k. 40-41v akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się co do zasady trafne.

Zgodnie z treścią przepisów art. 173 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 748 z późn. zm., dalej jako: ustawa emerytalna), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (tj. na dzień 01.01.1999 r.– art. 196 ustawy).

Stosownie do przepisów artykułu 174 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6; okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5 oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Wreszcie, w myśl przepisu art. 175 ust. 3 i 4 ustawy emerytalnej ustalenie kapitału początkowego następuje w formie decyzji organu rentowego. Organ rentowy wydaje decyzję w sprawie kapitału początkowego w terminie do dnia 31 grudnia 2006 r. Od decyzji organu rentowego przysługują osobie zainteresowanej środki odwoławcze określone w odrębnych przepisach (ust. 3). Ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114 (ust. 4).

W art. 185 ust. 1 zastrzeżono przy tym, że przy ustalaniu wysokości emerytury dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku określonym w art. 184 kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym, o którym mowa w art. 24, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę. Do przeliczonego kapitału początkowego stosuje się przepisy art. 173 ust. 3-6. W ust. 2 wskazano, że okresy składkowe, o których mowa w ust. 1, ustala się z dokładnością do pełnego miesiąca.

W analizowanym przypadku zaskarżona decyzja dotycząca przeliczenia emerytury została wydana w związku z wnioskiem B. C. o przeliczenie kapitału początkowego przy zastosowaniu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej. Rozpoznając ten wniosek organ rentowy w dniu 16 września 2015 r. wydał decyzję, na mocy której zweryfikował sposób wyliczenia wysokości kapitału, dokonując przeliczenia uwzględnionych okresów sprawowania opieki nad dziećmi (w wymiarze 10 miesięcy i 3 dni, tj. 10 miesięcy) przy zastosowaniu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej, tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok (zamiast dotychczasowego 0,7%). Kapitał początkowy ustalony na dzień

1.01.1999 r. wyniósł 119.418,42zł. Następnie organ rentowy wydał decyzję z dnia 21 września 2015 r., którą dodatkowo dokonał przeliczenia ustalonej kwoty kapitału początkowego przy zastosowaniu art. 185 ustawy emerytalnej. Do przeliczenia kapitału na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej organ rentowy przyjął okres składkowy w wymiarze 60 miesięcy. Kapitał początkowy po przeliczeniu wyniósł 134.660,79 zł. W związku z tym przeliczeniem organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję o przeliczeniu emerytury wskazując, że zwaloryzowany kapitał początkowy po przeliczeniu wynosi 404.365,58 zł.

Ubezpieczona zakwestionowała tę decyzję, wskazując że aktualnie po przeliczeniu kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego jest niższa niż kwota tego kapitału przyjęta w decyzji pierwszorzazowej przyznającej jej prawo do emerytury. Zdaniem odwołującej się przeliczenie kapitału początkowego przy zastosowaniu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej powinno spowodować zwiększenie, a nie zmniejszenie kwoty kapitału początkowego.

Mając na uwadze argumentację ubezpieczonej sąd w pierwszej kolejności zwrócił więc uwagę, że organ rentowy w prawidłowy sposób zastosował obecnie przepis art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej. Organ rentowy dokonał bowiem – w związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy emerytalnej i złożeniem przez B. C. stosownego wniosku - przeliczenia uwzględnionych okresów sprawowania opieki nad dziećmi (10 miesięcy i 3 dni - 10 miesięcy) przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok (zamiast dotychczasowego 0,7%). Tak ustalony kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 119.418,42zł.

W ocenie sądu nieprawidłowe było jednak dokonane następnie przez ZUS ponowne przeliczenie ustalonej kwoty kapitału początkowego na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej, przy przyjęciu okresu składkowego, o którym mowa w tym przepisie w wymiarze 60 miesięcy.

W ocenie sądu w analizowanym przypadku organ rentowy nie miał bowiem jakichkolwiek podstaw prawnych do dokonania ponownego przeliczenia kapitału początkowego stanowiącego podstawę obliczenia wysokości należnej ubezpieczonej emerytury – w części wyliczanej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej – w oparciu o przepis art. 185 ustawy emerytalnej. Takie przeliczenie zostało już bowiem dokonane wcześniej, prawomocną decyzją, a obecnie brak było podstaw, by dokonywać go na nowo, nawet w związku z faktem, iż organ rentowy dostrzegł obecnie popełniony wcześniej błąd. Żaden przepis prawa nie przyznaje bowiem aktualnie organowi rentowemu w takiej sytuacji prawa do ponownego ustalania wysokości świadczenia (i odpowiednio: kapitału początkowego). Działanie ZUS O/S. – który decyzją z dnia 8 września 2015 r. wydaną z urzędu skorygował wysokość kapitału początkowego ustaloną w decyzji z dnia 24 stycznia 2013 r. w ten sposób, że ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego B. C. na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej przyjmując, że okres składkowy w przypadku ubezpieczonej wynosił 60 miesięcy (a nie jak przyjął wcześniej, w roku 2013 – 80 miesięcy) – było więc pozbawione jakichkolwiek podstaw prawnych. W konsekwencji pozbawiona podstaw prawnych była również kolejna decyzja o przeliczeniu kapitału początkowego na podstawie art. 185 wydana w dniu 21 września 2015 r. (wydana w związku z wcześniejszym przeliczeniem kapitału początkowego przy zastosowaniu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej), a stanowiąca podstawę wydania zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji z dnia 22 września 2015 r. o przeliczeniu emerytury przy przyjęciu zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 404.365,58 zł, tj. kapitału początkowego, którego wartość wyjściową stanowiła kwota 134.660,79 zł ustalona w z dnia 21 września 2015 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego).

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2012 r. (sygn. akt K 5/11; Dz. U. z 2012r. poz. 251) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis art. 114 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewidujący możliwość ponownego ustalenia z urzędu prawa do świadczenia, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji okaże się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty albo ich wysokości, jest niezgodny z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji. Przepis ten utracił moc prawną z dniem ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw, czyli z dniem 8 marca 2012r.

Wydając ów wyrok Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepis art. 114 ust. 1a ustawy emerytalnej, pozwalający organowi rentowemu w każdym czasie zweryfikować wydaną decyzję i cofnąć prawo do emerytury lub renty albo

świadczenie obniżyć jest niezgodny z Konstytucją. ZUS miał do tego prawo w przypadkach, gdy po uprawomocnieniu się decyzji okazywało się, że dowody, na których decyzja była oparta nie dawały prawa do emerytury lub renty albo do ustalenia jej wysokości na danym poziomie. Zakwestionowany przepis dawał więc organowi rentowemu możliwość zweryfikowania, nawet po wielu latach, prawomocnej decyzji tylko wskutek odmiennej oceny tych samych dowodów, na których decyzja została oparta.

Trybunał nie zakwestionował przy tym zasady konieczności weryfikacji decyzji emerytalnych i rentowych np. w przypadkach, gdy ZUS wykryje, że osoba zainteresowana chciała wyłudzić świadczenia przedstawiając fałszywe dokumenty. Za niezgodne z Konstytucją Trybunał uznał natomiast weryfikowanie decyzji w przypadkach, w których świadczeniobiorcy złożyli wszystkie potrzebne, ich zdaniem, dokumenty, które ZUS zaakceptował, przyznał świadczenie i je wypłacał, a następnie, niekiedy po latach, dopatrzył się, że dokumentacja była niewystarczająca i cofnął decyzję o przyznaniu świadczenia.

Taka zaś właśnie sytuacja (tyle że dotycząca nie wypłaty świadczenia, a obliczenia kapitału początkowego na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej, mającego jednak bezpośredni wpływ na wysokość należnej B. C. (1) emerytury) miała miejsce w niniejszym postępowaniu.

W pierwszej decyzji ustalającej wysokość kapitału początkowego na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej (w związku z przyznaniem ubezpieczonej od dnia 18.12.2012 r. prawa do emerytury w obniżonym wieku), wydanej w dniu 24 stycznia 2013 r. organ rentowy ostatecznie ustalił, że po przeliczeniu zgodnie z art. 185 ustawy emerytalnej kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 r. wynosi 138.694,49 zł. Na potrzeby przeliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął bowiem, że okres składkowy o którym mowa w art. 185 ustawy emerytalnej wynosi w przypadku ubezpieczonej 80 miesięcy. Uznano wówczas, iż powszechny wiek emerytalny dla ubezpieczonej to 61 lat i 8 miesięcy, zaś wiek ubezpieczonej w dacie nabycia prawa do emerytury to 55 lat. Różnica pomiędzy tak ustalonym wiekiem emerytalnym a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę wyniosła 80 miesięcy. Następnie, decyzją z dnia 8 września 2015 r. organ rentowy z urzędu zmienił poprzednią decyzję i ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej przyjmując, że okres składkowy o którym mowa w art. 185 ustawy emerytalnej w przypadku ubezpieczonej wynosił 60 miesięcy, a nie jak dotychczas przyjmowano – 80 miesięcy. Organ rentowy swoje rozstrzygnięcie uzasadnił tym, że wydając w dniu 24 stycznia 2013 r. decyzję o przeliczeniu kapitału początkowego na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej popełnił błąd w zakresie przyjętego powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczonej.

Tymczasem wobec utraty mocy obowiązującej przepisu art. 114 ust. 1a ustawy emerytalnej organ rentowy nie miał jakichkolwiek podstaw prawnych do wydania takich decyzji i już chociażby z tego powodu musiały one zostać zmienione, jako że w oczywisty i rażący sposób naruszają prawo. W analizowanym przypadku nie ujawniły się jakiegokolwiek nowe okoliczności lub też nie zostały przedłożone jakieś nowe dowody, które mogłyby uzasadniać wydanie przez organ rentowy (prawidłowo stosujący obowiązujące go w tym zakresie przepisy art. 175 ust. 4 w zw. z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej) decyzji przeliczających kapitał podatkowy na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej o odmiennej treści niż ta, która została wydana w roku 2013, tj. przy przyjęciu okresu składkowego o którym mowa w art. 185 ustawy emerytalnej w wymiarze 60 miesięcy, w miejsce ustalonego w 2013r. okresu składkowego wynoszącego 80 miesięcy.

W konsekwencji wyliczając obecnie wysokość należnej ubezpieczonej emerytury organ rentowy nie miał podstaw by przyjąć jako wyjściowej wysokości kapitału początkowego, wysokości tego kapitału ustalonej w decyzji z dnia 21 września 2015 r. W przypadku B. C. ustalenie wysokości kapitału początkowego na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej jest – wobec uprawomocnienia pierwszej wydanej w tym przedmiocie decyzji, datowanej na dzień 24 stycznia 2013 roku - możliwe wyłącznie przy przyjęciu okresu składkowego identycznego z tym, jaki organ rentowy ustalił w roku 2013, tj. okresu 80, nie zaś 60 miesięcy.

Mając to na uwadze sąd ustalił, że w przypadku ubezpieczonej prawidłowa wysokość kapitału początkowego – przy zastosowaniu art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w taki sam sposób, w jaki organ rentowy uczynił to w

2013 r., tj. przy przyjęciu dodatkowych 80 miesięcy stanowiących różnicę pomiędzy przyjętym w 2013 r. wiekiem emerytalnym 61 lat i 8 miesięcy, a wiekiem przejścia na emeryturę (55 lat), z uwzględnieniem okresów sprawowania opieki nad dziećmi (10 miesięcy i 3 dni - 10 miesięcy) przy zastosowaniu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej, tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok (ubezpieczona w maju 2015r. złożyła wniosek o przeliczenie kapitału zgodnie z tym przepisem) ustalonego na dzień 1 stycznia 1999 r. powinna wynosić 139.726,95 zł.

Kapitał wyliczono wg następującego wzoru:

1. $293,01 \text{ zł} \times 80,78 \% = 236,69 \text{ zł}$, gdzie 293,01 zł to część socjalna kapitału początkowego wynosząca 24% kwoty bazowej tj. $24\% \times 1220,89 \text{ zł}$, a 80,78% to ustalony współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego,
2. $(261 \text{ miesiące składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 1122 \text{ zł (ustalona podstawa wymiaru kapitału)} + (80 \text{ miesiące składkowych obliczonych na podstawie art. 185x } 1,3\%) : 12 \times 1122 \text{ zł} = 414,47 \text{ zł}$,
3. $(10 \text{ miesiące nieskładkowych – opieka nad dziećmi}) \times 1,3\% : 12 \times 1122 \text{ zł} = 12,12 \text{ zł}$,
4. $(8 \text{ miesiące nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1122 \text{ zł (ustalona podstawa wymiaru kapitału)} = 5,27 \text{ zł}$.

Łącznie 668,55 zł x 209 miesięcy (średnie dalsze trwanie życia) = 139.726,95 zł.

Przy przyjęciu takiej kwoty wyjściowej kapitału początkowego wysokość zwaloryzowanego kapitału początkowego na dzień przyznania ubezpieczonej emerytury, tj. 18 grudnia 2012 r. wynosiłaby 419.578,48 zł, przy przyjęciu wskaźników waloryzacji wynoszących za rok 1999 - 115,60 %, za 2000 r. - 112,72%, za 2001 r. - 106,68% , za 2002 r. - 101,90%, za 2003 r. - 102%, za 2004 r. - 103,53%, za 2005 r. - 105,55%, za 2006 r. 106,90%, za 2007 r. - 112,85%, za 2008 r. 116,20%, za 2009 r. - 107,22%, za 2010 r. 103,98%, za 2011 r. - 105,18 %, za I kwartał 2012 r. - 114,05%, w II kwartał 2012 r. - 101,30 %, za III kwartał 2012 r. - 100%.

Wobec powyższego, sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż po przeliczeniu (zgodnie z wnioskiem ubezpieczonej z maja 2015 r.) kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego dla B. C. (1) wynosi 419.578,48 zł, a wysokość jej emerytury od 1 maja 2015 r. wynosi 1947,61 zł. Emeryturę w ustalonej wysokości przyznano od 1 maja 2015 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku o przeliczenie kapitału przy zastosowaniu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej, tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok.

Za bezzasadne sąd uznał natomiast pozostałe zarzuty ubezpieczonej, w tym zakresie oddalając jej odwołanie.

Po pierwsze chybiona okazała się argumentacja B. C., że skoro na emeryturę przeszła w grudniu 2012 r. to waloryzując kapitał początkowy należało jako ostatni zastosować wskaźnik waloryzacji z IV kwartału 2012 r.

Zasady waloryzacji kapitału początkowego zostały określone w art. 173 ustawy emerytalnej. W ust 4 - 5a tego przepisu wskazano, że pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r. Drugiej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r. dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a. Trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a.

Zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej waloryzację przeprowadza się corocznie od dnia 1 czerwca każdego roku z uwzględnieniem art. 25a. Waloryzacji podlega przy tym kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzona waloryzacja. Waloryzacja składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji (ust. 5). Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", do 20. dnia pierwszego miesiąca każdego kwartału, wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych

ogółem za poprzedni kwartał (ust. 11). Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", do 25. dnia miesiąca poprzedzającego termin waloryzacji, wskaźnik waloryzacji składek za poprzedni rok i kwartał (ust. 12).

Dodatkowe zasady waloryzowania składek (kapitału początkowego) określono również w art. 25a ustawy emerytalnej. W ust. 1 i 2 wskazano, że przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, jest waloryzowana kwartalnie. W przypadku ustalania wysokości emerytury:

- 1) w pierwszym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku;
- 2) w drugim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku;
- 3) w trzecim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku;
- 4) w czwartym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku.

Waloryzacji kwartalnej podlega kwota składek zewidencjonowanych na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych (ust. 3). Waloryzacja kwartalna składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji określony w ust. 5. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta nie może ulec obniżeniu (ust. 4).

Mając na uwadze powyższe w analizowanym przypadku brak było podstaw do dokonania ostatniej kwartalnej waloryzacji kapitału początkowego za czwarty kwartał danego roku. W przypadku ustalania wysokości emerytury w czwartym kwartale danego roku, jak miało to miejsce w przypadku B. C., która prawo do świadczenia nabyła od 18 grudnia 2012 roku, ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się bowiem za drugi kwartał danego roku.

Wskaźniki waloryzacji wynoszą za rok 1999 - 115,60 %, za 2000 r. - 112,72%, za 2001r. - 106,68% , za 2002 r. - 101,90%, za 2003 r. - 102%, za 2004 r. - 103,53%, za 2005 r. - 105,55%, za 2006 r. 106,90%, za 2007 r. - 112,85%, za 2008 r. 116,20%, za 2009 r. - 107,22%, za 2010 r. 103,98%, za 2011 r. - 105,18 %, za I kwartał 2012 r. - 114,05%, w II kwartał 2012 r. - 101,30 %, za III kwartał 2012 r. - 100%. Takimi też wskaźnikami posłużył się tak sąd, jak i organ rentowy (w przedstawionej symulacji) do wyliczenia kapitału początkowego przy przyjęciu jako kwoty początkowej kapitału ustalonego przy przyjęciu dodatkowych 80 miesięcy stanowiących różnicę pomiędzy przyjętym w 2013 r. wiekiem emerytalnym 61 lat 8 miesięcy, a wiekiem przejścia na emeryturę (55 lat) z uwzględnieniem okresów sprawowania opieki nad dziećmi (10 miesięcy i 3 dni - 10 miesięcy) przy zastosowaniu art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej. tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3 za każdy rok.

Chybione okazały się również zastrzeżenia ubezpieczonej co do sposobu wyliczenia jej emerytury w części obliczanej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej. B. C. wniosła o przeliczenie emerytury w tej części z uwzględnieniem okresów sprawowania opieki nad dziećmi (10 miesięcy i 3 dni - 10 miesięcy) przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok, tak jak miało to miejsce przy ustalaniu kapitału początkowego.

W ocenie sądu wbrew twierdzeniom ubezpieczonej organ rentowy prawidłowo wyliczył wysokość emerytury, o której mowa w art. 53. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy emerytalnej emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,

3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

- z uwzględnieniem art. 55.

W ust. 2 wskazano, że przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Okresy sprawowania opieki na dziećmi są wymienione w art. 7 ust. 5 ustawy emerytalnej jako okresy nieskładkowe. W konsekwencji przy wyliczaniu emerytury są przeliczane przy zastosowaniu wskaźnika 0,7%. Sąd zwrócił uwagę, że w przepisie art. 53 ustawy emerytalnej nie przewidziano analogicznej jak w przypadku kapitału początkowego możliwości stosowania do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 przeliczenia z zastosowaniem wyższego wskaźnika 1,3%. Mając na uwadze powyższe sąd zwrócił uwagę, że organ rentowy dokonał prawidłowego wyliczenia należnej ubezpieczonej emerytury w części obliczanej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej. Organ rentowy na potrzeby wyliczenia emerytury na podstawie art. 53 uwzględnił w stażu ubezpieczeniowym 32 lata 7 miesięcy i 14 dni okresów składkowych (391 miesięcy), które przeliczył przy zastosowaniu wskaźnika 1,3 % i 4 lata 4 miesiące i 27 dni (52 miesiące) dni okresów nieskładkowych, które przeliczył przy zastosowaniu wskaźnika 0,7%. Obliczając wysokość emerytury organ rentowy dokonał prawidłowego wyliczenia matematycznego wg następującego wzoru: część socjalna: $24\% \times 2974,69 \text{ zł} (=713,93 \text{ zł})$ + część zależna od okresów ubezpieczenia: $[(391 \times 1,3\%):12 \times \text{podstawa wymiaru } 2761,70 \text{ zł} (=1169,86 \text{ zł})] + [(52 \times 0,7\%):12 \times \text{podstawa wymiaru } 2761,70 \text{ zł} (=83,68 \text{ zł})]$. Wysokość tak wyliczonego świadczenia wynosi 1967,47 zł.

Mając na uwadze powyższe sąd oddalił odwołanie ubezpieczonej w zakresie, w którym kwestionowała prawidłowość wyliczenia emerytury w części obliczanej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, jak również w zakresie jej zarzutów dotyczących sposobu waloryzowania w jej przypadku kapitału początkowego.

W myśl przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 kwietnia 2009 roku, „w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego”.

W niniejszej sprawie należało więc ocenić, czy możliwe było przyjęcie przez sąd, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za „niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji” w rozumieniu wyżej wskazanego przepisu.

Jak wynika z przedstawionych wyżej wyników postępowania dowodowego, w niniejszej sprawie organ rentowy błędnie wyliczył wysokość kapitału początkowego stanowiącego podstawę do wyliczenia należnej ubezpieczonej emerytury w części obliczanej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Organ rentowy nie mając ku temu żadnych podstaw prawnych dokonał bowiem ponownego przeliczenia kapitału początkowego na podstawie art. 185 ustawy emerytalnej przy przyjęciu okresu składkowego 60 miesięcy, gdy tymczasem już wcześniej w ostatecznej i prawomocnej decyzji z dnia 24 stycznia 2013 r. ustalił, że różnica pomiędzy wiekiem emerytalnym, a faktycznym wiekiem przejścia ubezpieczonej na emeryturę wynosi w jej przypadku 80 miesięcy.

Tym samym koniecznym stało się stwierdzenie, że organ rentowy wydał błędną decyzję w sytuacji, gdy możliwe było wydanie decyzji zgodnej z prawem. Powyższe oznacza, że opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Z uwagi na treść przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, sąd orzekł więc w tej sytuacji jak w punkcie III sentencji wyroku.